

Egy berlini lány (Magyar írók berlini novellái)

A Noran Kiadó néhány éve kezdte meg tematikus novellaválogatás-köteteinek megjelentetését. A *Városok-városok* című sorozat annak próbál tüzetesebben utánajárni, mely nagyvárosok kiket ihlettek meg tollforgatóink közül. Párizsi, velencei, bécsi, római és londoni novellacsokrok után a legújabb kötet magyar írók berlini novelláiból nyújt nekünk egy kötegyit.

Tizenkét szerzőnk huszonkilenc elbeszélése időrendben követi egymást: a világváros 1900-tól a II. világháborúig tartó történetébe, életébe, mindennapjaiba nyerhetünk bepillantást – természetesen sajátos magyar szemüvegen keresztül. Az elbeszélésgyűjtemény megszerkesztői, Gantner Brigitta Eszter és Kőrössi P. József jó arányérzékkel válogatták össze a legkülönbébb stílusú és Berlin majd mindig más oldalát élénk táró novellákat.

Eleinte ismeretlenül, félénken lépkedve csatlakozunk Bródy Sándorhoz, Komlós Aladárhoz és Németh Andorhoz, akiknek történetei a messzi nagyvárosba szakadt magyar-létről mesélnek nekünk érzékeltes képekben. A novellák füzérétől végigvezetettve az egész városon hol elegáns kávéházakban szivarozunk, hol pedig mocskos bérházakban idegen hölgyekkel randevúzunk. Van,

hogy egy vak rádöbbsen minket: még ha a városnak géparca van is, azért mi húsból és vérből vagyunk. Alaptapasztalatunk azért a „gépmember-lét” marad.

Képzletbeli sétánk során megtanuljuk, az ember a világ bármely metropoliszában elarctalanodik, „hozzáidomul” a tömeghez. A nagyváros ördögi gépezetének, feketepiacainak, éjszakai mulatóinak, céltalan fiataljainak, megannyi lehetőség, vágy és remegés Kánaánjának élménydús leírásait találjuk Ignótus, Bíró Lajos, Somlyó Zoltán, Nagy Lajos vagy éppen Balázs Béla elbeszéléseiben.

Amikor a világpolgár Márai novelláit olvassuk, már azt hisszük, ismerjük Berlint. És valóban: az utolsó elbeszélésben otthonosan, nyugodt léptekkel, semmin sem csodálkozva sétálunk végig a Friedrichstraßen Keresztury Dezső oldalán.

SOLTÉSZ SÁNDOR

(Noran Kiadó, Budapest, 2002)

GYUKICS GÁBOR:

A remete többes száma

Míg a modern lírikus ösképet festő Adyból talán mint lelke minden pillanatára érvényes kívánság szakad ki a „Szeretném magam megmutatni”, addig Babits mintha némi esztétikai szorongással mondaná: „Csak én bi-